

Előfizetési árak:

Helyben
és
Postánküldve:
Egy évre 10 frt.
Félévre 5 frt.
3 hóra 2 ft 50 kr.
Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz minden külső Főpiaz Vécseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Együtt a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:
Öt hasábos petit sorért 5 kr.
Nyitány megjelölés költsége 3 hasábos 15 kr.
Nagyobb irjedelmű, mint szinte több izibeli hirdetések máttól fogva, alku szerinti a **legolcsóbb** árért.

Helygédj:
minden bejtatásért külön 30 kr.

A nyugdíj-kérdés

*) Mióta alkotmányos kormányunk van, közs és magyarországi nyugdíj fejében, évenként többet fizetünk 3 millió frtnál.

Tehát az e czimeni kiadás, 3 év alatt, megközelíti, sőt tán haladja is a 10 milliót!

Szép összeg!

Mennyi üdvöst, hasznost és szépet lehetett volna ebből előállítani, a haza javára!

Művészet, tudomány, ipar, kereskedés és gazdaság: mily lendületet vettek volna, ha ez összegnek csak fele is az ismert hiányok helyrehozására fordították?!

E tekintetben nem éreztük meg, hogy alkotmányos kormányunk van.

A mostani kormány megalakulta előtt sem fordított több nyugdíjakra Magyarország jövedelméből.

Mint más sok egyebet, a nyugdíjak terhét is örökségképen vette át kormányunk.

Hogy megalakulásakor a kormány egyik feltételül fogadta-e el a nyugdíjak ily mérvben és alapon fizetésének kötelezettségét, — nem tudhatjuk; csak sejteni lehet, onnan, hogy a nyugdíjak alkotmányos szabályozása tárgyában, 3 év alatt, — nem láttunk kormányunktól semmi kezdeményezést. —

Az országgyűlés, midőn az 1869-ki költségvetést — melyben az aránytalanul nagy summára menő nyugdíjak is előfordultak — megállapította, oly végzést alkotott, hogy a tulságosan megszábotott nyugdíjak ugyan az 1869-ik évre fizetessenek ki; hanem az 1870-ki költségvetés alkalmával az igazság és méltányosság kívánalmához képest szabályoztassanak a nyugdíjak.

Midőn tehát az 1870-ki költségvetés előterjesztetett, javaslat lett volna az országgyűlés elé terjesztendő a nyugdíjak mérséklése s szabályozása iránt is.

De ez meg nem történt; hanem a költségvetésben ismét előfordulnak ama roppant összeget tevő nyugdíjkiadások, az előbbi mód szerint.

Aközben volt alkalmunk tapasztalni, hogy a pénzügyminister, a 200,000 fra sem tehető hirlapbelyeg-jövedelem megmentése végett, mily öríási erőfeszítéseket tett a pénzügyi bizottmányban és a Deák-körben, — mely eljárása mellett ezen szemlekre vetett adó csaknem továbbra is fentartott!

És mit tesz a milliókra menő méltatlan kiadások lejjebb szállítására, melyek évek óta nyomják a nemzet vállait, — a nyugdíj-teher alóli mekkülésre, vagy legalább könnyebbedésre nézve? Semmit.

Sőt rosszabbat a semminél: mert a nyugdíj-állapotot, mostani iszonyu mérvében, fen kívánja tartani, mint a kiegyezésnek, szerinte, egyik természetes következtetés!

Nemzeti nagylétünk emlékei megörökítésére éveken keresztül nem jut egy fillér az ország jövedelméből.

Az 1848-ki önvédelmi harc dicsőségének elismerésére nem fordítottak egy garas.

Egyetlenegy országos egyetemünk rendezése, új egyetemek alapítása, muzeumunk kincseinek szaporítása, a költészet, szobrászat és festészet érdekeinek emelése s több más kielégítésre váró

nemzeti szükség... mind, mind háttérbe szorul a nyugdíjak fizetésének kötelessége mellett!

És többnyire azok javára, kik a nemzetünket vékép elnyomni törekvő önkénykormány szolgálataiba állva, segédkezet nyújtottak nemzeti létünk megsemmisítésére.

Ha az 1848-ik év előtti szokásos gyakorlat határain belül szabattak volna ki a nyugdíjak, még akkor, legfeljebb elvi szempontból, lehetett volna keseregni a veszteség felett.

De sokszor személyes tekintetek dönték el a nyugdíj mennyiségét.

Nem szólunk a peres ügyek körüli elfoglaltságban volt bírakról, mert ezek, bár függésben voltak az őket kinevező kormánytól, de a polgári, politikai és nemzeti jogok megsemmisítésére zaklatásokkal nem nyújtottak segédkezet.

Hanem a nemzeti önreret feljajdul, midőn a nyugdíjasok közt, kiket fizet a nemzet, olyanokra is találunk, kik a bukott rendszer legalázatosabb s legkegyetlenebb eszközeiül engedték magokat felhasználtatni.

És pedig leginkább az ily madarok nyugdíjai haladják felül a mértéket, s okozzák, hogy a nyugdíjak összege 1848 óta harminczszoros mennyiségre emelkedett.

Elég, ha türe a nemzet az ilyeneket sorraiban. —

Hogy még meg is csókolja a kezét, mely arczul csapdosta: azt a nemzeti büszkeség nem engedheti. —

Politikai, közigazgatási vezérhivatalnokoknak, sem a régi magyar szokásos gyakorlat, sem a jogosság, sem a nemzeti genius nem engedhet kegyajándékképpen nyugdíjat.

Alsóbb rendűktől, a kitöltött szolgálati évek arányához képest, a szabályszerű ellátást megtagadni nem lehet. —

Ily vezérelvek mellett az ország nemcsak sok pénzt megment hasznos nemzeti célokra, hanem megmenti önreretét, büszkeségét is, hogy ellenségeit nem segítette maga romlására; hogy nem volt hűtelen magához.

És a jövőndő igazolni fogja a nemzet ily szerű eljárását, mert nem fog teremni oly könnyen a nemzetellenes irányzatok szolgálatára oly sok hitvány zsoldos, kit leginkább a vagyon- és pénz-szelme kecséget hazaelenes tettek.

Ritkulni fog a gyom, mely a meseszerűen nagy, zsiros nyugdíjakból most oly gazdag táplálékot szí magába, hogy szétlúto indáival már-már elárasztja a haza szent földét! —

Ujdonságok.

— **Városi közgyűlés** tartatik holnapután csütörtökön délelőtt 9 órakor.

— **A városi közigazgatási bizottmány** pedig csütörtökön, pénteken és szombaton délután tartja üléseit.

— **A népszámláló** előfizetési felhívását mai számunk mellett küldjük szét. Szerkeszti A l d o r i m r e. Programja: 1848. Előfizetési díj egész évre 4 ft, félévre 2 ft, évnegyedre 1 ft. Megjelen a lap hetenként egyszer képekkel.

— **Beményi Ede** hangversenye s z o m b a t o n lesz a színházban; megelőzi egy kis vigjáték előadása. Reméljük, hogy kapások lesznek a jegyek. Legjobb volna: s z o m b a t i g e l s e m f o g a d n i e l o j e g y z e s e k e t; mert sok kelemetlenségnek igyeleje vetetnék; míg ellenkezőleg, a jegyek előre le-

foglaltatván, a színházi közönség azon része, mely nem tartja feladatának, ott sürögni-forogni mindig a pénztár körül, jegy nélkül marad: a m. sokképen árt a színháznak is. — Vagy legalább előre ki kellene hirdetni az előjegyzés k e z d e t é t!

* **Színpadunkon** még ez idény alatt, körülbelül a farsang folytában nagyszerű látványosság fordul meg, Sziglieti „Tündér Ilonája,” melyhez a koburgi színház festője Lüttermeyer festi a díszleteket. A kiállítás oly fényes leendő, mely felülmúl színpadunkon minden eddig látott szemképrázató tüneményességét.

* **Szabó József** színházunk derék titkára, már megérkezett utazásából, mely énekesnők szerződése s egyéb színházi ügyek elintézésével állott kapcsolatban. Volt alkalmunk tudakozódni eljárása eredményéről, de ő kivált az énekesnők szerződötetésére irányozott kérdéssünkre, még időelőttinek véle a határozott felvilágosítást, s egyszerűen csak azt jegyzé meg, hogy új évvel operánkra is új korszak fog felvirulni. Mi egyelőre eme válaszzsal is beérjük s türelemmel várjuk az ígérlet fogantatosulását.

* **A városi tanács** az utczakapitányok, tizedesek és tizházigazdák megválasztását — rendkívülileg — f. hó 18 ára tüzte ki, hogy e hó végeig új hivatalaikba beiktathassanak, miután már a jövő évi január 3-kán kezdődő népszámlálásnál működni kötelesek lesznek.

* **A közrendtartási bizottmány** a megromlott utczai járdák kijavítása iránt akként véleményeztet, hogy a nagyobb forgalommal bíró utczákat közcakóvekkal rakják ki, míg a kisebb utczákat Makk Ádám rendszere szerint fogják kövezni. Az előleges költségvetés — mint halljuk — körülbelül 200,000 forintnyug, melyet a kövezeti vámból törlesztés útján fognak fedezni.

* **A népszámlálási bizottság** elnökéhez Simonffy Imréhez a belügyértől több megkeresés érkezett, melyek a legerélyesebb működésre utasítják a bizottságot; a munkának 1870. január 3-ikán okvetlenül meg kell kezdődni és két hét alatt bevégeztenni, mi városunk nagy területén csaknem lehetetlen, miután ily rossz utakban a határon szétszört tanyai lakosokat alig lehet ily rövid idő alatt felkeresni. A nép pedig ne rettenjen vissza a számlálástól, mert az nem a terhek szaporítása, hanem egyenesen közigazdasági és tudományos ismeretek szerzése végett történik.

— **Az Istvángözmalom társulat** decz 19-én tartandó rendkívüli közgyűlésén tárgyalatni fog az igazgatósági rendszer s a tisztviselői utasítások felletti munkát, és a választmánynak erre vonatkozó véleménye, miszerint az igazgató mellé, új évtől kezdve, két igazgató tanácsos lenne a választmány által a választmány kebeléből választandó, kik a tiszta haszon három százelekával jutalmaztatnának, s kiknek egyenként, az új malom működése megkezdéseig, 600, azontul 800 frt lenne biztosítandó. A választmányi tagok egyenként minden ülés után 5 frt értékű megjelenési jegyet kapnának, melyek év végével lennének beváltandók.

— **Az „orvosi műutazás”** című mai hírdetményre, figyelmzettjük olvasóinkat, annál inkább, mert az illető orvos tr. ur már két hét óta itt mulatván, sikert mutatott fel, mely legujjabbban a köztiszteletű tetszhalottnak tartott boldogultot, kitünt.

— **A Haza** életbiztosító társulat ellenében városunkban is fölmerült azon hirre vonatkozólag, hogy a nevezett társulat a pesti bukások által erosen volna érdekelve, volt alkalmunk az igazgatóságunk a bécsi „Hand in Hand” című hetilapban foglalt nyilatkozatát olvasni, melyszerint a főnebbi hir alaptalan, — mert a „Haza” a pesti bukások által épen semmiképpen sem érintettet, a bukottakkal semmi üzleti viszonyban nem állván. Mit is jónak látunk helyi érdekeltségeink tekintetéből köztudomásra hozni.

„Az erdőség befolyása az éghajlatra” című cikkre.

A Debreczen 107. számának fenti czim alatt hozott jóakaró, s erdőségeinket kórállapotából kiragadni melegen óhajtó cikket szerény véleményem szerint, helyesebben illetve a czim „Erdősítsünk.”

Ha az erdőségek befolyását az éghajlatra ösmer-

tenni kívánjuk, egy távol világrész egészen különböző éghajlati, termőképességi s. viszonyai, — területi nagymérvű kiterjedése s az azon honoló növényzet, hasonlításul alig felvehető helyi erdőségeink majdnem felerészben tisztások által megszagott területével.

Valamely ország vagy állam területén az erdő tömörségének arányos felosztása tagadhatatlan, hogy befolyással van éghajlati, egészségi s termőképességi viszonyaira, és pedig az alább felemlítendő módon, az elemek közreműködésével; azonban czikkirő azon állítását nem osztom, hogy az erdő pusztulását óvjuk a czéltől, hogy az a légköri esedéket sokszorozza, s így a szárazságot szabályozza; mert mindeddig, meggyőző észleletek hiányában, ez állítást a tudomány is kétli.

Bizonyos tájék átlagos évi esedékire mint főtényező, befolyással van a légkör párázata; a tengerek s egyéb felszínek gőzölgése látja el a légkört párázattal, mely a léghullámok s szelek által tovább ragadtatva, alkotja a nedvesedés jellegét.

Az esőzések járását tehát nem az erdő, sem nem a száraz föld csekély vízszínei alkotják, hanem igenis sok esetben az égáji körülményekhez képest szabályozzák.

Hazánk legjelesb erdészeinek egyike Vagner Károly „Az erdők jelentősége a természet nagyszerű háztartásában” című művének folyamatában így szól:

„Az erdők szabályozzák a légköri csapadékokat s ez által az ország álló s folyó vizei mennyiségét.”

„A légköri nedvesség a száraz föld s tenger vizeinek elgőzölgéséből ered. A lég, bizonyos fokig felmelegülve, csak határozott mennyiségű vizgőzt tarthat megköve; a hőmérsék alább szálltával a felesleges vizgőz, harmat, eső, hó s. alakban lecsapódik. A növények a felvett vizet leveleik által ismét kipárologtatják, ez azonban később mint harmat vagy eső ismét visszater, más növények által ujonnan felszívatik, egy része patak, folyó alakjában a tengerbe omolván; ez az egyszerű s mégis csodálatos keringés, melyet a természet a viznek kijelölt.”

„Az erdők arányos felosztása, ezen kívánatoknak a legjobban megfelel. Kétségtől mentes dolog, hogy egy fa, levelei miatt több vizgőzt ad vissza a légkörnek, mint a fűvek és mezei termékek, melyek ugyanazon fa növényen tenyészhetnek.

„Másképp az erdők tömegök által külműveleg hatnak a táj vizgőzének visszatartására, minthogy az ott levő vizgőzt nem engedik a szelek által tovább vinni, sőt még a más tájékról a széllel jött vizgőzt is visszatartják.”

„Röviden tehát ily módon szabályozza az erdő a légköri csapadékokat, — és ha tudjuk még, hogy:

„az erdők szabályozzák a légmérsékletet, azaz a szélsőségeket a meleg s hidegben akadályozzák,” és végre ha tudjuk, hogy

„az erdők szabályozzák a légömléseket, a léget,” fontos az erdő „a természet nagyszerű háztartásában.”

Midőn az erdők az éghajlatra ily tényezőképeni behatását kívánja feltüntetni czikkirő, felsőhajt — „akadályozzák meg az erdő pusztulását, teremtsünk új ültetvényeket.”

Az erdő pusztítását (devastáció) több körülmény okozhatja. A tartós mostoha idő behatása, az erdőn ká-

ros rovarok tulnyomó elterjedése, az ember s állatok kártékony kül-befolyása, előbbinek értelmetlen, okszerűtlen vagy akaratosan rossz gazdálkodása, műnyelven a „rabló gazdászát.”

Erdünk kisebb-nagyobb mérvben szenvednek e betegségben, magában az erdőtestben mezei gazdászati üzetvén, a talaj tartós termőképességre jntása folytonosan akadályoztatik.

Mit mond a tapasztalás?
A mint az erdő, mely a talajt hosszabb ideig borította, teszi a kopár sziklás téreket is termékenyebbé, lakhatóvá, úgy azok pusztítása viszont sivatagot s így nyomort idézhet elő;

ha a talajt mohon oktalanul kiéljük, ha az erdőt pusztulni hagyjuk, mely a talaj erődusságára jelentékeny tényező, — lassan-lassan észrevétlenül tűnődeknek állataink, a laza talajnak még csekély termőképessége is kivész;

nálunk is, a helyszínein ősmerek után vannak silány, idő előtt megvénült, törpe ritkások, területenként nagyszámú aszonzok, sarjerdő üzemű vágástérekben számos életvesztett tönkök, mely hiányok bizonytalanságával, áldozat-, szorgalom-, ügy iránti buzgalommal mesterséges uton lehetnek pótolhatók, s oda visszahelyezhetők, hol fénykorukban dús lombozatú tárlatot képeztek.

Ezek után a pusztá felsőhajtások célhoz nem vezetendek, — tenni kell, — a helyi viszonyok s körülmények, az anyagi erők tekintetbe vételével!

Tudjuk, hogy az igazgató tanács az országos erdészeti egyesület véleményezését kihallgatta, czélszerű ajánlatait magáévá tette. — közelebb erdőségeink helyi kezelői véleményezését bekérvén, a tárgyat illető fontos értekezleteket tart, — az első lépést a baj orvoslására megtevén, a lehetőségben mért szoros erdőrendőri felügyeletet gyakorolja, — az újra erdősítést, vetést s ültetvényezést jóváhagyásával elősegéli, istápolja;

és ez utóbbira nézve, midőn czikkirő óhajtja „az ültetvényezést,”

szerénytelennek tartanám elősorolni a közel három év alatt történt csekély áldozattal tevékenységet, mely, dacára a mostoha időjárásnak, eredményt képes feltüntetni.

Czikkirőnek az alföld futó-homok tércinek kifájtása iránti kívánalmát nevezett nagy horderejű szempontokból osztva, — sik legelőinkben az árnyalók csoportozatai létesülése, az első rendű teendők sorába tartoznak.

A múlt évben a Hortobágyon a Kövesház környékén ültetvényeztetett egy csillag alakú árnyaló, árokkal körülvéttvén; — többször gyönyörködtem az ültetőczékek megfakadásán; vidor tenyészetén, — miglen néhány óra az árnyalóban a legelő-jószág által tett kártétel becsülésére szólítottam fel. — a helyszínein észlelet alkalmával tapasztaltam, hogy a rendkívüli s tartós hőség számos ültetőczéket elhervasztott, de tetemes, a jószág által kitértetett s fészkeikből egészen kihányt surjányt találtam, melyeket csomókban gyűjtöttem össze.

Ha ily okok s áldásos intézkedéseket akarunk tehát létesíteni, mindenképp előtérbe kell helyezni az ültetvények iránt, tudja s érezze a gazda ép úgy, mint

dekokat, s még kevésbé fogja megengedni önkérem, hogy leányát megajándékozza.”

„Biztosítom önt tanácsos ur, hogy csalódik. Holnap lesz szerencsém önnel egy levelet elküldeni, melyben beiegyezését nyilvánítja. Addig kérem önt, maradjon az egész ügy köztünk.”

Az ezredes a tanácsost magára hagyva, Arnoidhoz lépett.

A tanácsos fejében egymást kergették a kellemetlen gondolatok, felmerültek emlékében az ezredesnek gyakori látogatásai sógornője házában, s azon megjegyzések, miket erre a szomszédok tettek. Feltette magában, hogy másnap meglátogatja sógornőjét, s mind a híreket, mind az ezredessel történt beszélgetését elmondja neki.

Az ezredes köpenybe burkolózva sietett a színházról Pahl asszony házába, sok kellemetlen gondolat foglalkodtatta őt e rövid uton. Nem titkolhatta el maga előtt, hogy mily nyomorultan és gyalázatosan cselekszik, a midőn egy ártatlan leányt és annak családját, akkor, midőn az becsületes akar maradni, a rágalomnak akar martalékul adni.

De Rubens Oszkár a tételődések által nem engedte magát visszatartani attól, hogy kitűzött czélját elérje. Ehhez járult még, hogy ő maga módja szerint Lavinát hevesen és szenvedélyesen szeretete, s hogy szenvedélyének minden áron kielégítést akart szerezni. Gyűlölete és irigysége Arthur iránt oly nagy volt, hogy szívében örvendétes felindulást érzett, a mint Pahl asszony kapujához érkezte, az előtt egy férfit vett észre, ki köpenybe burkolva fel és alá járt. Hogy az Arthur volt, arról egy percig sem kételkedett. Az ezredes valami dallamot fütörészve úgy haladt mellette el, mintha észre sem vette volna őt. A háza belépve a konyhajtó felé tartott, s ott csezengett. Liza előjött, s tudatta, hogy urnője nincs hon.

„Tudom, de épen Pahl asszony küldött Lavinát kisasszonyhoz, ereszd be tehát,” felelé az ezredes, és Liza beeresztette.

A mint a leányok szobájába lépett setét volt ott, valamint a háló szobában is. — Az elfogadó teremben azonban lámpa égett, s a pamlagon Laviná feküdt. Az ezredes léptei zajára felemelkedett, s aggodalommal és irtózáttal tekintett a belépőre.

a cseléd önhasznát érdeklő fontosságát az ily intézményeknek, védője s oltalmazója legyen annak.

Soraim bezárásával kijelentem, hogy inkább az eszmecsere, mint polemia vezetett, mert az ügy iránti érdekeltség fejlesztésében egy cél felé törekszünk.
Z. I. erdész.

Színházi szemle.

** Vasárnap, december 12-én adatott: „Szép juhász” népszínmű 3 szakaszban. Irta Szigeti József. Az előadás öszvegőlag ment. Zöldy, mint Bálint, eredeti alak volt, játékát az alakítás tökélye jellemezte. Blaháné és Gerecs szépen énekeltek s kedvvel játszottak. Zöldiné, Molnárné teljes sikerrel oldák meg feladatukat. Bercsényiné, Dózsa, Temesvári kis szerepeikben szinte felemlítendő. Nem mulaszthatjuk el megdicsérni a kis Boránd Gyulát sem, a ki ritka ügyességgel s mondhatnánk otthoniasan sürgött forgott a színpadon s értelmesen szavaltá szerepét. Zsufolt ház.

** Hétfőn, december 13-án adatott: „Letories vicome,” vigjáték 3 felvonásban. Irta Bayard és Dumanoir, fordította Somolki. A meglehetősen számú közönség jól mulatott az előadáson. Szakál Róza (Letories) kedélyes élnékséget fejtett ki szerepe körül. Zöldiről, ugyis Foltényiről dicsérettel kell megemlékeznünk. Kőművesné, Bercsényiné, Zöldiné, Dózsa, Balázs Ilka és Vincze mindnyájan buzgalommal működtek az öszvegő előadás sikere mellett.

Fővárosi értesítő.

— P e s t e n egy csizmadiamester négykerekű velocipéde-kocsit talált ki, melyben többen ülhetnek anélkül, hogy hajtása egy embernek lába erejét szerlelt igénybe venné. E csizmadia K ö g e l J á n o s — és e czélszerűnek bizonyult járműve a ministeriumtól szabadalmat is nyert. Egy ily díszes kiállítású kocsinak 3—400 forint az ára. Megszemléltető naponként egy délelőtt mint délután a régi színház udvarán, hol azzal kísérletet is lehet tenni. E találmánya által Kögel egy tollvonással kitérte e példabeszédet a hagyományok könyvéből, hogy: — „Csizmadia! varj a te kaptafád mellett.”

— R u b i n s t e i n A n t a l a híres zeneszerző január 25-én Pesten orchester-concertet szándékozik rendezni s ez alkalommal nyilvános helyen utószór játszik zongorán, miután jövőre kizárólag a zeneszerzésre adja magát.

— A n á p o l y i zsinat, mely a római zsinatnak leendett ellenőre a vallás- és lelkiismeretszabadság érdekében, — mint egy nápolyi távsürgöny jelenti, fölszóllatott. Hasztalan küzdelme ez a sötétségnek a világosság ellen, mert a s z e l l e m csalhatatlan s habár pillanatra a phisikai erő lebilincseli azt, előbb-utóbb mégis szétszakgatja kötelékeit.

— „Ki mint vet, úgy arat!” — azt mondja egy régi példabeszéd. Közelebb szomoruan tapasztalhatta e példabeszéd igazságát dr. K o n e k rector magnificus a pesti egyetemnél, ki a minap Szilágyi Virgilllel ultramontan törekvései miatt m a c s k a z e n e o v a t i ó t kapott f. hó 6-án midőn előadást volt tartandó, azt vette

„Ne ijedjen meg Lavina! Nem fogom bántani kegyedet, legyen a felől meggyőződve; azonban önnel saját ajkairól akartam hallani, hogy mért nem jelent meg a színházban.”

„Kell-e nekem erről számolnom? s kell-e azt még ismételnem, hogy önnel leveleztünk csak egy a feleletem, s azt már megmondtam önnel. Azonban azt hiszem, — ezredes ur soha nem lesz oly kegyetlen, hogy boszút álljon rajtam, mint azt leveleiben írta volt. Nem érdemlem meg önnel gyűlöletét az által, hogy becsületes akarok maradni.”

Lavina annyit méltósággal, és oly nemes büszkeséggel beszélt, hogy talán sikerült volna neki az ezredes nemesebb érzelmeit felkelteni, ha e perczen a konyhából Arthur hangja és az ajtó nyílása nem hallatszott. Az ezredes akkor térdre rogyott Lavina előtt, s annak derekát erősen átölelve kiáltá:

„Köszönöm szereted Lavina szerelmed ígérteit; e boldog órát soha felelt nem fogom!”

A meglepett és megrémült Lavina füleit ekkor a fájdalom egy irtóztató kiáltása ütötte meg, s a mint az ajtóhoz tekintett, a távozó Arthur látta ott.

„Arthur!” kiáltá Lavina felugorva, és kirántotta magát az ezredes karjai közül.

Annyi szívszagató fájdalom feküdt ezen egyetlen egy szóban, miszerint az ezredes világosan belátta, hogy Lavina minden gyengéd-bb érzelmét Arthur bírja. De azonban, nehogy ez meghatolna volna, még inkább heves vihart idézett elő lelkében, s Lavina karját megragadva, szivtelen hangon mondá:

„Maradjon Lavina, — most már kedvese szemel előtt úgy is vesze van, én így fogok mindenki előtt árnyékokat vetni becsületére, úgy, hogy végre térdeim fog esd kelni, hogy szünjek meg, s nálam keres utolsó menedéket. Enyim leend kegyed, és senki másé, ha a pokol minden hatalmát kell is segítségül hívnom. Soha sem fog önnel sikerülni, meggyőzni Arthur a felől, hogy nem a való igazságot látta. Ép oly kevésbé fogja a felől meggyőzni a többi embereket. Most látja, mire vagyok képes. Mondjon, ó mondjon csak egy szót, s üldözésem a legmelegebb, leggyöngédebb, legszenvedélyesebb szerelemmé változik át.”

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

A rágalom.

(Beszély.)

Shwartz Mária Zsófia után.

(Folytatás.)

„Lavina engem szeret,” mondá az ezredes, „én legalább azt hiszem, s én őt ma este, ha a többiek színházban lesznek, egyedül látni fogom, hogy ígérteinek beváltását bírassam, ténny csupán azért találkoztunk, hogy efelett megállapodjunk...”

„Őn hazudik uram, őn hazudik!” kiáltá Arthur, és felugrott.

„Csendesen Ljung ur, ne csináljunk feltűnést. Van annak útja és módja ezen dolgot elmentzni. Ha Lavina eljön a színházba, akkor ajánlatomat elveti, és én akkor visszavonulok, ha nem lesz ott, akkor beleegyezik és én boldog ember vagyok. Annak oka, hogy miért mondtam meg ezt önnel, az, hogy én önkben versenytársat látok, s az álnokságot nem szeretem, most minden attól függ, kinek fogja adni Lavina az előnyt, önnel, vagy nekem? Féltre tehát a heves kitörésekkel, hanem a helyett győződjek meg saját szemével, hogy ki kétönk közt a szerencsés. Azután, ha őn e kis vizsálynak a közönséget tanujává akarja tenni, szolgálatára állok. Különbben bizom becsületeszavában, hogy hallgatni fog és senki előtt nem teend említést arról, mit önnel mondtam.”

Erre távozott az ezredes, hogy a tanácsosban is felkeltse a kétséget.

„Tanácsos ur egyik unokahuga, Lavina kisasszony igen szép; igen kár, hogy a család oly vagyontalan,” mondá a tanácsoshoz.

„Az valóban nagy kár, és pedig annyival inkább, mert sógornőm igen büszke, és nem akarja megengedni, hogy rokonai segítsenek rajta.”

„Lehetetlen! No akkor én szerencsésebb vagyok, mert alkalmam akad, a házán levő adósságnak beváltására, s remélem Pahlné asszony megengedi, hogy azzal Lavina kisasszonyt megajándékozzam.”

„Azt alig hiszem, mert ő maga sem fogad el aján-

észe
közül
cathal
laki k
a tere
sentia
vasni
gató fi
a fiatal
jegyzet
száraz
ultram
nyában
észélye
tanári
rát-kol
selők fi
mesteré
volt, 50
sat. a fi
tot. Ná
a l a n
hályozás
*
gyézt
Ferencz
miért h
kiabáln
nem eng
mére; j
kormány
kormány
be van fe
földerjes
már állás
től erély
*
dők foly
vén, hogy
megnyit
tő vasuti
*
tött bizo
hogy bün
mi a tör
*
déglobe
egyik órá
bad! —
számára
szélgős ell
*
kznak; a
bá penget
gazdasági
*
különbség
egyesült
ma oly sol
tanítók ne
lásban van
*
nyugoti va
kiállításban
történi s
kormányi
eljárás fol
*
revadászt
éven szám
a vadászsz

ntézmé-
kább az
gy iránti
ünk.
rdész.

Szép ju-
őzsef. Az
eredeti
Blahá-
tszoztak.
adatukat.
n szinte
rni a kis
mondhat-
s értel-

Latorie-
ayard és
ámu kö-
Latorie-
il. Zöldi-
emlékez-
a, Balázs
ödtek az

ykerekü
ülhetnek
t szerfe-
nos —
eriumtól
kocsinak
kint egy
hol azzal
ögel egy
ományok
kaptafád

meszerző
ndékozik
szor ját-
szerzésre

sinatnak
dság ér-
fölsz-
k a vilá-
s habár
ob-több

mdja egy
alhatta e
nificus a
el ultra-
vatiót
aszt vette

tani ke-
nnöknek
m jelent

ll-e azt
y a fele-
n azt hi-
en, hogy
lt. Nem
becsüle-

büszke-
ezredes
konyhá-
attszolt.
s annak

gétét;
ekkor a
mint az

rántotta

egyetlen
belátta,
ur bírja.
y inkább
megra-

e szemei
előtt ár-
dein fog
ois me-
ha a po-
m. Soha
a felől,
és fogja
ja, mire
ót, s ül-
vedélye-

ésre, hogy mintegy 60-an jelentek meg 250 tanítványa közül az egyház jog hallgatására. Nosza rajta! olvassunk cathalogust! — gondola — s a gondolat tetté vált. Valaki kiosint és hirtelenében fölhasználta az ifjuságot kik a terembe beözönölve, nyiltan követelték, hogy az absentia törölje ki, mert nincs rendén előadás előtt olvasni cathalogust. Konek vonakodott — s erre fülszakadó futty és láрма hangzott föl. Konek kerekelt oldott, a fiatalok utána s kényszeríték hogy a távol voltak följegyzett neveit kitörölje. Szemébe megmondták, hogy száraz érdektelen előadását nincs kedvük hallgatni, ultramontan törekvései folytán pedig, a bizalmat irányában teljesen elvesztették. A dolgok ily állásában legesélyesebb volna, ha dr. Konek ur szépen oda hagyná tanári székét és egy szép reggel bevonulna valami barát-kolostorba — vezekleni.

— Pestváros közgyűlése a tisztviselők fizetéseit jóval fölebb emelte; úgy, hogy a polgármesteré, kinek 3000 ft. fizetése és 450. szálláspenze volt, 5000 ftra emeltette; a tanácsnokoké 2800 ftra; sat. a felemelés általi összes évi kiadás tesz 13 — 14000 ftot. Nálunk Debreczenben is helyén volna az arány: a l a n u l m e g á l l a p i t o t t f i z e t é s e k s z a b á l y o z á s á h o z k o z z á l á t n i .

Belföld.

** Egy veterán táblabíró a belügyért interpellálja a Magyar Polgárban, hogy Haller Ferencz gr. Felső-Fehérmegye felfüggesztett főispánja miért huzza a drága fizetést? A grófra kigyót békát kiabálnak a királyhágotulni sajtóban, és lelkiismerete(?) nem engedi, hogy csak egyetlen szót is emeljen önméltó mére; mindenki szeretne tőle megszabadulni, csak a kormány tartja még benne a lelket, holott a kiküldött kormánybiztos által véghez vitt részletes vizsgálat rég be van fejezve, sőt több hó óta véleményes jelentéssel fölterjesztve, s a megyei bizottság 56 tagja is kérte már állásától végleges felmentését. — Az új belügyérti erélyes eljárást várunk.

** A hódmezővásárhelyi kereskedők folyamodványt intéztek az első alispánhoz, kérve, hogy az alföldi vasútvonalnak legalább Csabáig való megnyitását közbenjárása által eszközölje ki az illető vasutitigazgatóságánál.

** M á r a m a r o s m e g y e f. hó 2-kán tartott bizottsági ülésében elhatározta egyhangulag, hogy büntető törvényszéki üléseit nyilvánosan tartja, mi a törvénnyel sem ellenkezik.

** U r i t e k e a s z t a l . Szigeten egy vendéglőbe új tekeasztalt vitettek, s két tiszt polgár, egyik órást, másik fodrást, tekézní akart rajta. Nem szabad! — mondá a pincesz, — ez az asztal az urak számára van hozva. Az odavaló lap erősen kikél a vendéglős ellen e miatt. Méltán.

** Szegeden életrevaló tervekkel foglalkoznak; elhatározatott egy reális iskola építtetése, továbbá pengetnek ott közművelődési, kereskedelmi, mezőgazdasági és iparegyesületet. Csak előre!

** A k e c s k e m é t i néptanítók felekezeti különbözőség nélkül „Tanítói egylet“-t alakultak. Céljuk: egyesült erővel munkálni azon nemes téren, hol töltük ma oly sokat követel a kor és a haza. Hát a debreczeni tanítók nem gondolkoznak még ilyesfélen? — Egyesülésben van az erő!

** A g y ö r - g r ä c z i v o n a l (magyar nyugoti vaspálya) építésének megkezdése legközelebb kiállításban van; a vonal beutazása pár hét múlva megtörténik s a munkálatok a kisajátítási terv és összeírás kormányi helybenhagyása után azonnal, a kisajátítási eljárás folyama alatt megkezdődnek.

** G ö r g é n y b e n az idén nagyszerű medvevadászatok folytát; e híres vadászterületre minden évben számos külföldi vadászatkedvelő el szokott hajtani a vadászszervező.

Bécsi hírek.

— A Lajthántuli birodalmi országgyűlés tegnap nagy ünnepélyességgel nyitott meg, ő felsége a trónbeszédet nagy tetszések s éljenzések közt mondta el. A dalmát eseményekre nézve megjegyeztetik a trónbeszédben, hogy az a honvédelmi törvény alkalmából idéztetett elő, sajnálja ő felsége a felkelők tévuttra lépését, s reméli, hogy a rendkívüli rendszabályok kellemetlen hatása a törvényes állapot helyreállításával el fog enyhélni. Ha az alkotmányon változtatások szükségesek, ki van az út jelölve abban, melyen el lehet indulni. Meg van győződve ő felsége, hogy népei egyetértéssel vele abban; hogy a tiszteletré méltó mult becsé csak is a jelennek világos felismerése által ujthatatik meg. A keleti ut alkalmából a suedi csatorna megnyitására vonatkozólag, a birodalom kereskedelmi érdekeinek növekedése emlegetik ki. A külviszonyok barátságosak.

— A bal- és új baloldal hívei tegnap Kaiserfeld és Raabauer vezetése alatt együttes tanácskozmányt tartottak, s elhatározták, hogy a kormányt támogatják, az alkotmányt fentartják; elnökké Kaiserfeld, Hopfen és Czajkóvszky alelnökké fognak választatni.

A dalmát csatáról.

— A viharos idő folyvást tart, mi a távirát is rendszerint összerombolja, miben a viharok olykor a

fölkelők is segítenek; mert különös, hogy oly helyeken is, a hol csapataink állomásoznak, lelejjönnek a hegyekről, és élelmi szerekkel ellátva magokat térnek vissza hegyi fészkeikbe. Deczember 3-án villámlott és dörgött az ég, mint julius közepén.

Csapataink, a sok betegség által is rongáltatva, nagyon szenvednek az őrhelyeken. Azon csapaterősítésekről, melyekkel a lapok telvék, a helyszínen mit sem tudnak. Fontosabb esemény alig történik most; apró — csatározások, egy-két előőrs elfogatása, s más ily csekélységek napirenden vannak. A folytonos esőszakadás mindkét félnek kedvét elveszi a komolyabb vállalatoktól.

Wagner tábornok beadta lemondását, min az alkotmány barátai sajnálkoznak, mivel Wagner még legutóbbi erélyt fejtett ki; ellenben az Oroszországhoz szitók, valamint a fölkelők érdekeit szívükön viselő őrvendégek; mert nekik minden változás, minden zavar csak hasznukra van, mivel időt nyernek, az idő pedig pénz.

Külföld.

** O l a s z o r s z á g b a n Cialdini ministeriuma feloszlott 19 nap után! Ezen eset is világosan mutatja egy a jobb, mint a közép és baloldalnak gyengeségét. Az ország úgy látszik — kezdi már közönyösen venni, vajon Lanza Visconti-Venostával, és Cialdini Sellával együtt intézik-e az ország ügyeit. Az elfogultlanok sejtik immár, hogy itt a köztársaság számára mindinkább nagyobbodik a tér és nem sokára másféle nevek fognak hangzani a közönség ajkain mint Menabrea, Lanza vagy Cialdinié.

Ronge János és az öreg Uhlich itt utaztak át, hogy Nápolyba menjenek az ellenzsinatra. Az utazó püspökök rosz neven vették, hogy a nép nagyon közönyösen viselte magát irántuk; a mi nem is csuda, mert itt általában igen csekély a vallásos buzgóság a tömegben. Azt beszélik, hogy a poitiersi püspök így kiáltott volna fel: hogy engedheti az Isten hogy földi helytartója egy olasz legyen, t. i. egy oly népnek sarjadéka, mely pogányabb, mint a hitelhagyott Juliánus, és hitetlen mint Voltaire; mire aztán valaki válaszul azt mondta: Oh Monsignore! ugyan kétkedhetik ön — midőn Rómába megy, hogy a pápa csallhatatlanságára adja szavazatát — az Isten csallhatatlanságában? Erre aztán a poitiersi püspök jónak látta szépen elhallgatni.

** P á r i s . Az igazolások alkalmával Leroux minister megválasztása vita nélkül érvényesnek ismertetett el, épen úgy a Rochefort mint már említett is. Mindenki kíváncsi volt arra, hogy miként fogja Rochefort az esküt letenni. Az elnök az esküformát észrevehető izgatatlansággal olvasta fel előtte. Szemközt állott vele Rochefort, ünnepélyes csend állott be; senki sem akart egy hangot is elveszteni abból, a mit most Rochefort fog mondani. De egy hang sem volt töle hallható Rochefort az elnök által felolvasott eskü szavaira csak fejét bólintgatta; és az elnök kapva kapott az alkalmon, hogy a „qui tacet consentire videtur“ elvet beleegyezésnek magyarázza.

** K o n s t a n t i n á p o l y . Az alkirály a mai napig még semmi jelentést sem küldött a sultánnak a suedi csatorna megnyitása felől. Kellemetlen benyomást okozott itt azon hír, miszerint Ismail az innen kiutasított pénztözsért Abraham Beyt paschává tette, és hogy ugyanő Lessepset az Ozmanie rend legnagyobb jelvényével díszítette fel; a mit pedig csak a sultánnak van joga tenni

A porta ultimatumára Ismail pascha kénytelennek látta magát engedni, midőn azon nyilatkozatot tette hogy jövőre a magas portának minden — az előbbi években kibocsátott rendelkezést köteleességszerűleg meg fogja tartani, és az erre nézve szükséges garantiákat ki fogja szolgáltatni.

Nagy figyelmet gerjeszt mindenütt az angol utazónak Bakereknek — ki most egyiptomi fővezéri ranggal van felruházva — a Nilfolyón fogantatva vett expedíciója. Körülbelül 50 európai utas is van vele. Rendelkezik 2000 fegyverrel és sok a Nil hajóztatásához alkalmas csolnakkal. Mig a nemzetközi congressus Alexandriában a Suez-csatorna által közelebb jött vidékeknek — Keleti Afrika, Arabia és déli Persiának fekvését természeti adományát tanulmányozza: addig Baker odatérkeznek, hogy a Nil mentében, valamint az ugynevezett felső tavak vidékén jólrendezett kereskedelmi állomásokat teremtsen, és hogy a különböző néger törzseket a fagyapot és egyéb ott előjövő termények mivélésére rábírja. Eddigi költsége 26,000 ft sterling, mely összeg az alkirály zsebéből telt ki. Mindazon földterület, melyet elfoglat, Egyiptomnak lesz alávétve; Baker lesz annak polgári és katonai kormányzója, ugyszólván az alkirálynak alkirálya.

Omer basa egy nagyvezéri rendelet értelmében nyugdíjaztatott — élethosszigtartó hadügyministeri fizetéssel. Fejedelmi jutalmazás, a mit a derék vezér korábbi érdemeinek elismerésül nyert, midőn a Krimben Sebastopolnál, a migréliai mocsároknál sat. oly hősiéggel viselte magát!

— K o n s t a n t i n á p o l y i , tudósítás szerint Viktor Emmanuel olasz király a sultánt meglátogatta.

— R ó m á b ó l egy jezsuita köldöttség indult Sz. Pétervárra, hogy a II. Katalin volt orosz czárnó emlékoszlópa alapletétele alkalmából, II. Katalinnak a jezsuita rend iránti érdemeit kitüntető okiratokat adjon át a hatóságoknak. — A pápa azon nyilatkozata, hogy „az egyház az egéknél is hatalmasabb“ mind az itteni jobb érzésű katolikusokat, mind általában a mivelt világot méltó bosszankodásra indította.

Különfélék.

— V é r b í r ó s á g C a t t a r ó b a n . Május hó végén Castell Simon 17 éves fia Mátyás, Poletto faluban a maga földén néhány marhát talált, melyek a gabonát legelték, s egy Lazzo nevű ugyan azon falubeli ember tulajdonai voltak. Ezekről nem messze Lazzo Péternek 45 éves fiát Jánost vette észre, ki a földön elterülve feküdt, s aludt. Mátyás előbb elhajtatta földéről a marhákat, s aztán ostarával párszor végig csapott Jánoson] azon feltevésben, hogy ennek vigyázatlansága miatt legelte le a marha a gabonát.

A mint a fiu szülei házába haza érkezett, elbeszélte a történeteket, s nem sokára megbetegedett, fel sem kelt többet, meghalt. Az elhunyt családja erősen hitte, hogy a szenvedett bántalmazás folytán halt el a gyermek, s a dolgot a zárai fenytő törvényszéknél f-jelentette. Bizottság küldetett ki tüstént a hulla megvizsgálására, s az orvos kijelentette, hogy a gyermek nem a bántalmazás folytán halt el, hanem már előbb beteges állapotban volt, s vízkór lett a halál előidézője.

De az orvos ezen nyilatkozatával, a család nem volt megelégedve, hanem a Castell család fejéhez, a dalmatánál szokásban volt vérbíróssági határozatok értelmében, a következő követeléseket intézte: a Castell család járuljon a gyermek temetéséhez: egy ökörrrel, 4 barilla borral (1 barilla 1/2 akó) 11 ürüvel, 1 véka árpa liszttel, 2 véka buza liszttel, 8 itcze pálinkával, 4 itcze faolajjal, három oka sóval és a temetéshez szükséges vászonnal és viaszgyertyával.

Castell, ki a család bosszujától félt, beleegyezett annak kívánságába, s kiszolgáltatta a követelt vérdíjt. Ekkor a meghalt családjának rokonai és barátai összehívtattak, s addig lakomároztak, míg a vérdíj el nem fogyott. De ezzel Lazzo Péter bosszuja még nem volt kielégítve; és ugyanazon év jnn. 8-án Castell Simon háza előtt puskával, pisztolyal és handszárral felfegyverkezett férfiak jelentek meg, nevével kiáltották ki a család apát s kijelentették, hogy ők vérbírósságot képeznek, Castell Simon semmi rosszat nem gondolva, az ablakhoz lépett, hogy majd beszél velök, de azon perczen a fegyveresek egyike reasütötte fegyverét, s Castell fején és hátán nehéz sebeket kapott. Erre a tettes társaival elmenekült. A megindított büntügyi vizsgálat a felkelés kitérőse folytán nem fejeztethetett be.

A vérbosszu még mai napig sem halt ki a morlálók közt. E tartomány hegyes vidékének lakói között a vérbírósságok hallgatva türenek meg, s csak arra van gond, hogy a régi szokások megtartassanak. Ha valaki akár szantszándékkal, akár önvédelméből, akár véletlenségből meggyilkol valakit, annak legjobb tüstént a montenegrói, vagy török területre menekülni, mert különben a meggyilkolt rokonai és barátai aldozatává lesz. De nemcsak a tettes, hanem annak rokonai is kivannak téve a vérbosszunak, hanem az elkövetett gyilkosságban semmi részük nincs is. Ez okból, ily esetben, a rokonok legelőbb is több heti fegyverszünetet eszközölnek ki, melyet kölcsönös megegyezéssel még meg is lehet hosszabbítani.

A fegyverszünet tartama alatt a fenyegetettnek akadálytalanul és bántatlanul lehet rokonainál és barátainál megjelenni. A fegyverszünet arra használtatik, hogy a meggyilkolt családjához ugynevezet bocsánat-keréket küldenek. A rokonságból 12 nő csecsemőkkel karján megjelenik a meggyilkolt legközelebbi rokona háza előtt, s ott rettenetes jajgatás közt keresztelő szent János nevére kéri a gyilkosság megbocsátását. A családító e hozzátartozói kezdetben úgy tesznek mintha a bocsánat megadásáról mit sem akarnának tudni, de azért a roppant siránkozás közt ismételt könyörgéseknek engednek, és beleegyeznek. Most a meggyilkolt rokonai és barátai részéről 24 bíró választatik. Ezeknek el kell fogadni a bíróságot; a ki el nem fogadja becsületét veszti.

Ekkor meghatározatik azon nap, melyen a 24 bíró összejövele történni fog. Ezen napon aztán a bírák, a meggyilkolt rokonai megjelennek. Az atya, vagy a legközelebbi rokon előadja a gyilkos elleni vádat, valamint azon veszteséget, mely a családnak az által okoztatott, s kéri a bírákat, hogy a nemzeti törvények szerint mondjanak ítéletet. Most a tettes lép elő, s a mint teheti védelmezi magát, s midőn ezt bevégezte rokonai veszik őt körül, s eljárvák a vértáncot.

Ezenkívül a vétkesnek négy kéz-láb kell állani, s a fegyver, melylyel a gyilkolást elkövette nyakába van akasztva, s e megalázó helyzetben kéri a meggyilkolt minden egyes rokonának kegyelmét és bocsánatát. Ezek úgy tesznek, mintha nem is akarnának hallgatni az esdeklő szavára, s felszólítják a bírók fejét, tegye meg kötelességét. A bíró engedelmessékedik s néhány rugást ad a vétkesnek, úgy hogy annak arca a földet érinti. Most a jelenlevő nők egyhanguan elkezdnek keserve sen sirva ordítani, s ez addig tart míg a kérelhetlen

családfelelős, s a földön fekvő vetkest felegyenesíti, a gyilkos feyvert nyakáról leoldja és vállára akasztja, a békülés csókját nyomja homlokára s ünnepélyes hangon kinyilatkoztatja „hogy isten irgalmaért megbocsátja vétkeit“ aztán a jelenlevőkhez fordulva körülbelül így szól: „ezen ember eddig ellenségem volt, de ezentúl barátom és testvérem leendő.

Ekkor egy ércpénzt két darabra törnek, s azon megosztanak, s azt örök emlékül és békejelül elteszik. Ekkor a bírák a vérdíjat határozzák meg. A gyilkosság egyenlő 12 sebesítéssel, egy sebesítés 12 arannyal, egy halál, egy gyilkosság vérdíja 144 darab arany. Ennek harmadrésze a törvényszéké, egy része az egyházné, a többi része pedig a családé. Az ilyen vértörvényszéki üléseket rendszeren nagy lakoma követi. A boros kanán a Lethe, a melyből a történetek feledése vizét megiszszák, s mindnyájan vidáman és békeséggben távoznak lakásaikba.

** Savanában Georgiában egy színes nő nemrég két iker gyermeket szült, egy fiút és egy leányt. Ebben még eddig semmi különös nincs; hanem az már igenis különös természeti esemény, hogy a leány fekete, a fiu pedig szép fehér színű.

** B o j t ö l l ő l e á n y. Walesben egy bérlőnek leányáról az a hír terjedt el, hogy két és fél év óta semmiféle eledelt sem vett magához. E hír több orvosnak is felkeltte figyelmét, kik most bizottmányynál alakulva akarják megtudni e rendkívüli tünemény okát. Az anya belegyezésével 4 órizó nőt állítottak a patiens mellé, kik anuak minden mozdulatára ügyelnek. Az orvosok magok is gyakran meglátogatják. — A vállalat költségei gyűjtés által fedeztetnek.

** (G a z d a g t a l á l m á n y.) A Heidelberg és Wisloch közt fekvő régi római bányákban egy hatalmas mész-kő falat lerombolt a múlt hó elején e vidéken mutatkozott földrengés. A beszakadás által egy régi földalatti folyosó nyílt meg, a melyben a régi római bányaművelésnek félreismertetlen technikai nyomaira lehet találni. Van benne továbbá jó tömeg horgpát (galmei), melyet a rómaiak használatlan hagytak, mivel ők csak az ezüstöt tartalmazó ércet keresték; a többiekét figyelmen kívül hagyták.

** A m é r i k á n a k é v e z r e d e k e l ő t i m ű v e l t s é g i á l l a p o t á r ó l szaporodnak

az adatok. Így csaknem rég kapott tudósításokat a washingtoni főkörmány, hogy a földmérések alkalmával a Gila folyó vidékén fekvő öt város területén oly kitűnő művelési omladékok találhatók egyéb eszközökön s kézműipari készítményeken kívül — melyek egy rég kihalt, de egykor az építészet, művészet és ipar terén igen előrehaladott néptörzsek műveltségére mutatnak. Ezek közt a legnagyobbak — Cxta-Grande-omladékok, melyek két mértöldnyire vannak délnyugoti irányban a Gila folyó keleti és déli csatornáitól.

Legujabb.

— Ő Felsége tegnap reggel 5 órakor érkezett, Budára; holnap kihallgatásokat adand.

— B é c s, decz. 13. A mai „Presse“ jelenti, hogy Kuhn belügyminister beadta lemondását. Megjegyzi azonban e lap, hogy e lemondás elfogadtatása igen kétséges.

— B é c s, decz. 13. A mai „Neue Fr. Presse“ írja, hogy a bécsi orosz követé kinevezett hg Orloff, ide érkezett. — Az „Oesterr. Corr.“ jelenti, hogy a király ő Felsége ma este elutazik Budára és valószínűleg vasárnap térend vissza Bécsbe.

— B é c s, decz. 13. A császár a császárnét Rómából visszautazásakor Anconában várja, s ott Viktor Emánuellel fog találkozni.

— B é c s, decz. 13. A trónbeszéd felolvasásánál azon tétel, mely minden további kifejlés alkotmány-szerűségét hangsúlyozza, különös tetszéssel fogadtatott.

— F l o r n e c z, decz. 13. A kabinet megalakult. Lanza elnök, és belügyér, Sella pénzügy, Viskonti külügy, Gadda közmunka-, Gavone hadügy-, Corenti vallás- Raeli igazságügyministerek.

— B é c s, decz. 13. Ma délelőtt a munkások tömegesen összesodültek; azok egy 11 munkásból álló küldöttséget menesztettek gróf Taaffe minisiterelnökhöz; ezen küldöttség kérvényt nyújtott át, melyben azt kívánják, hogy a ministerium törvényjavaslatokat terjesszen a bir. tanács elé: a korlátlan társulási jog behozatala, minden kényszer egyesülés mellőzése, szabad egyleti gyűlésezési jog helyreállítása, abszolút sajtószabadság, közvetlen választási jog, és az általános népfelfegyverzést iránt.

A küldöttséget el is fogadta Taaffe minisiterelnök ur; azonban nem-tetszőleg nyilatkozott e demonstráció feleit, és azt mondá, hogy a kérelmet az összes ministerium elé terjesztendi. A nyugalom nem zavartatott meg. — A követek körében egy, a concordatum megszüntetésére vonatkozó indítvány készítették elő.

— P a r a g u a y, nov. 5. Több apró csata volt. Lopezt üldözik.

— P á r i s, decz. 13. A „Public“ jelenti, hogy a császár a cabinet összes tagjaihoz meghívót küldetett, hogy ma este tanácskozára jöjjenek a tuillériákba. Egy tegnap tartott ministeri tanácsban a cabinet további álladéka lön elhatározva. — Ugyanazon lap ezt mondja: Értesüléseink szerint a cabinet tagjainak ezen váratlan meghívása a császár határozataiban való változást jelent.

** M a d r i d 13. decz. A trónkövetelő Don Carlosnak egy nyilatkozványa jelent meg, a melyben a trónhoz való jogát a nép szavazatának aláveti, és igéri, hogy oly alkotmányt fog adni, a melyet Ausztria bir.

Közgazdaszat.

(E.) Debrecz. decz. 14. Heti vásárunk elég népes volt, sok élmi cikket szállítottak, az életüzletnél a forgalom élékébb volt, mint több hét óta; hanem az árak nem javultak, jelesen a buza köblönként, 7 ft. 50 kr. kétszeres 6 ft. 40 kr. rozs 4 ft. 30—40 kr. zab 3 ft. 10—20 kr. a tengeri jóval lejjebb szállt 4 ft. 20—50 kr. Zöldség felét, s egyéb más fözeléket sokat hoztak, s olcsón kelt. Zeller 100-za 60—70 kr. 1 zsák krumpli 1 ft. 10—40 kr. 1 véka paszuly 1 ft. 20—50 kr. 1 véka dió 2 ft. 40 kr. mogyoró 2 ft 20 kr. kenyeret keveset hoztak s drágán kelt. Nyersbort szinte keveset hoztak, mint rendszeren vásár előtti heteken szokás, az sem volt kapós, mivel a kész bór is keresetlen.

Időjárásunk megváltozott, az estve óta lágyult, ismét esőre fordult, ma több ízben eső és dara is esett; az idő nagyobb esésre mutat ismét.

Bécsi tőzsde, decz. 14. Cs. arany 5—84, ezüst 121—25

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos: **Oláh Károly.**

H I R D E T É S E K.

Orvosi műtatás.

Idült és idegbetegségek.

(Chronische und Nervenkrankheiten).

n. m.: köszvény-, csúz-, bel-fájdalmak (Schmerz-zen); gyomor-, szív-, mell-görcsök (Krämpfe); tudó- és más gyűjtatások (Entzündungen); érzék-, elme-, kevely-bajok; sápkór (Bleichsucht), mint hosszas magántanulmány tárgyai (Späcialis) kellemmel és gyűjkeresen gyógyítatnak alulirt által.

Elfogad naponkint d. e. 10—12, d. u. 3—5 óráig; ezután szegényeket ingyen.

Debreczen, várudutza 2131. sz.

Dr. Iváni (Ivánovich) E. P.

197. 1—3 orvost. Pestrol.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanása által közhírré tétetik, miszerint telperes **Donján Lajos** részére 1500 aít s járulékaí orjejég alperes **Donjan István** tól lefogalt s egészben 2500 aítra becsült czegeledutczai 2463. sz. házának és 1 hold 500 □ öl külső földének alperest illeto fele része, jövő 1870. évi jan. 11-ik, szükség esetére febr. 11-ik napján d. u. 2 órakor a város házában a telekhivatal helyiségben, birói árverésen el fog adatni.

Az árverési kivánók által leteendő bánatpénz 125 aít. A vételár 3 részletben a leütéstől 2, 4 és 6 hónap alatt fizetendő.

A többi feltételek a telekhivatalnál megtekinthetők. Egyszer-mind azok, kik a lefogalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, felhivatnak, hogy igénykereseteiket e hirdetménynek hirliapi utolsó közhírré tételétől számított 15 nap alatt alulirt telekkönyvi tanácsnál nyújtsák be.

Kelt Debreczenben, a városi törvényszék telekkönyvi tanácsánál f. évi decz. 3-án tartott üléséből. 198. 1—3

Eldadó ház.

Varga-utczán a 2182-ik számú eserepes köház házutáni földével együtt örökáron eladó. Ertekezhetni a bent lakó tulajdonossal. 180. 13—

Hirdetmény.

A debreczeni „István“ gőzmalom-társulatnak f. évi decz. 19-én d. e. 10 órakor a pol. kaszinó teremében tartandó rendkivüli

Közgyűlésére

a társulat részvényesét meghivattak.

Tárgy: Az elnöki s egyéb tisztviselői utasítások át-dolgozásával megbízott küldöttség jelentése stb.

Kelt Debreczenben, az „István“ gőzmalom-társulat képviselő választmányának 1869. decz. 10-én tartott üléséből.

195. 2—3

Komlóssy Imre, elnök.

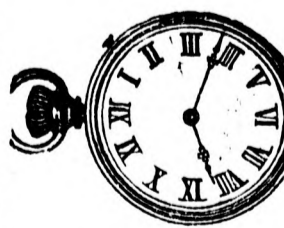
Vincze Viktor, jegyző.

ANTALFEY LAJOS

órás Debreczenben.

(Boltja a városláza piacza részén levő „Török ház“ czimzett dohány-, szivar- s belyeg-eladási helyiségével egybekötöttében.)

Van szerezésim a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt óráraktáramat, a lehető legolcsóbbra leszállított áron, egy évi írásbeli jótállás mellett.

Ezüst hengeróra 4 rubin-körre járó patent üveg-gel	8—10
Finomabb ar. szegélylyel	11—12
Ugró	11—12
Egész aranyozott com-passal	12—15
Angol mintára lapos kristály-üveggel	15—14
Gazdasági óra (remon-tor)	15—16
Ezen példálul felhozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany uri és női óráimat, francia 8—14 napig járó és ütő; márvány, alabástrom, bronz s vas üntvítőku-üvegboríték alati levő asztali és függő aranykeretes óráimat, inga (pen du) órákat a legkisebbtől a legnagyobbig, tökéletesen kiképző nagy választékban.	15—16
Se hwarz waldi fali óráim hihetetlen olcsó árárt, kezdve 1 ft 50 kr-on számítan egy évi jótállás mellett.	19—24
Órákat eserebe elfügadókö valódi értékekben, s mivel nálam háltározott ár van; s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. cz. közönség részéről igen könyű és biztos.	19—25
Vidék-röli megrendelések a levél átvételétől számítva 3 nap mulva küllennek szét, mivel elyem, csak is egész tükéletes kipró-bált állapotban levő óráka t adni ki üzletemből.	40—45

Uj torony-órák készítését vagy ócskák kijavítását gyorsan teljesítem.

86. 20—

Melléklet: a „Nép zászlója“ előfizetési felhívása.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.